

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av överenskommelserna med Bulgarien, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Republiken Tjeckien, Ungern och Estland om främjande av och skydd för investeringar och upphävande av lagarna om sättande i kraft av vissa bestämmelser i överenskommelserna

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av överenskommelserna med Bulgarien, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Republiken Tjeckien, Ungern och Estland om främjande av och skydd för investeringar och upphävande av lagarna om sättande i kraft av vissa bestämmelser i överenskommelserna (RP 18/2023 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handelsråd Johanna Ala-Nikkola, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det en lag om upphävande av överenskommelserna med Bulgarien, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Republiken Tjeckien, Ungern och Estland om främjande av och skydd för investeringar och upphävande av lagarna om sättande i kraft av vissa bestämmelser i överenskommelserna.

I mars 2018 meddelade Europeiska unionens domstol en dom (C-284/16) där det konstateras att skiljedomsklausulerna i de bilaterala överenskommelser om skydd för investeringar som ingåtts mellan Europeiska unionens medlemsstater strider mot unionsrätten. Till följd av domen tillkännagav EU:s medlemsstater sin avsikt att avsluta de bilaterala överenskommelserna mellan medlemsstaterna om skydd för investeringar. Finland har bilateralt avslutat överenskommelserna med respektive avtalsslutande part genom överenskommelser som ingåtts genom notväxling och som redan har trätt i kraft.

Genom förordningar om sättande i kraft av de överenskommelser om avslutande som ingåtts genom notväxling har statsrådet redan upphävt förordningarna om sättande i kraft av de överens-

Betänkande UtUB 5/2023 rd

kommelser om skydd för investeringar som ingåtts med de ovannämnda staterna och av lagarna om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelserna. Genom denna lag upphävs förordningarna om sättande i kraft av de överenskommelser om skydd för investeringar som ingåtts med Rumänien och Slovakien och av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelserna.

Lagen avses träda i kraft våren 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Finland har ingått överenskommelser om skydd för investeringar med Bulgarien, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Republiken Tjeckien, Ungern och Estland. Finland har avslutat alla gällande bilaterala överenskommelser om skydd för investeringar med de ovan nämnda EU-länderna efter det att Europeiska unionens domstol konstaterat att sådana överenskommelser strider mot unionsrätten.

Regeringen lämnar nu en proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagarna om sättande i kraft av de överenskommelser om skydd för investeringar som avslutats. Eftersom överenskommelserna om avslutande har trätt i kraft internationellt, har upphävandet av ikraftträdandelagarna inte några praktiska konsekvenser. Propositionen har inte heller några konsekvenser för statsfinanserna. Det rör sig om en nationell formalitet.

När de avtalsslutande parterna är medlemsstater i EU är det inom EU i hög grad fråga om att respektera EU:s grundläggande friheter. Därför skyddas investeringarna i fortsättningen genom EU-rätten och medlemsstaterna ska säkerställa att deras domstolar ger ett effektivt rättsskydd i enlighet med unionsrätten.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 18/2023 rd utan ändringar.

Betänkande UtUB 5/2023 rd

Helsingfors 9.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kimmo Kiljunen sd
vice ordförande Sofia Vikman saml
medlem Eva Biaudet sv
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Atte Kaleva saml
medlem Pia Kauma saml
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Veijo Niemi saf
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Harry Harkimo liik
ersättare Ville Skinnari sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.